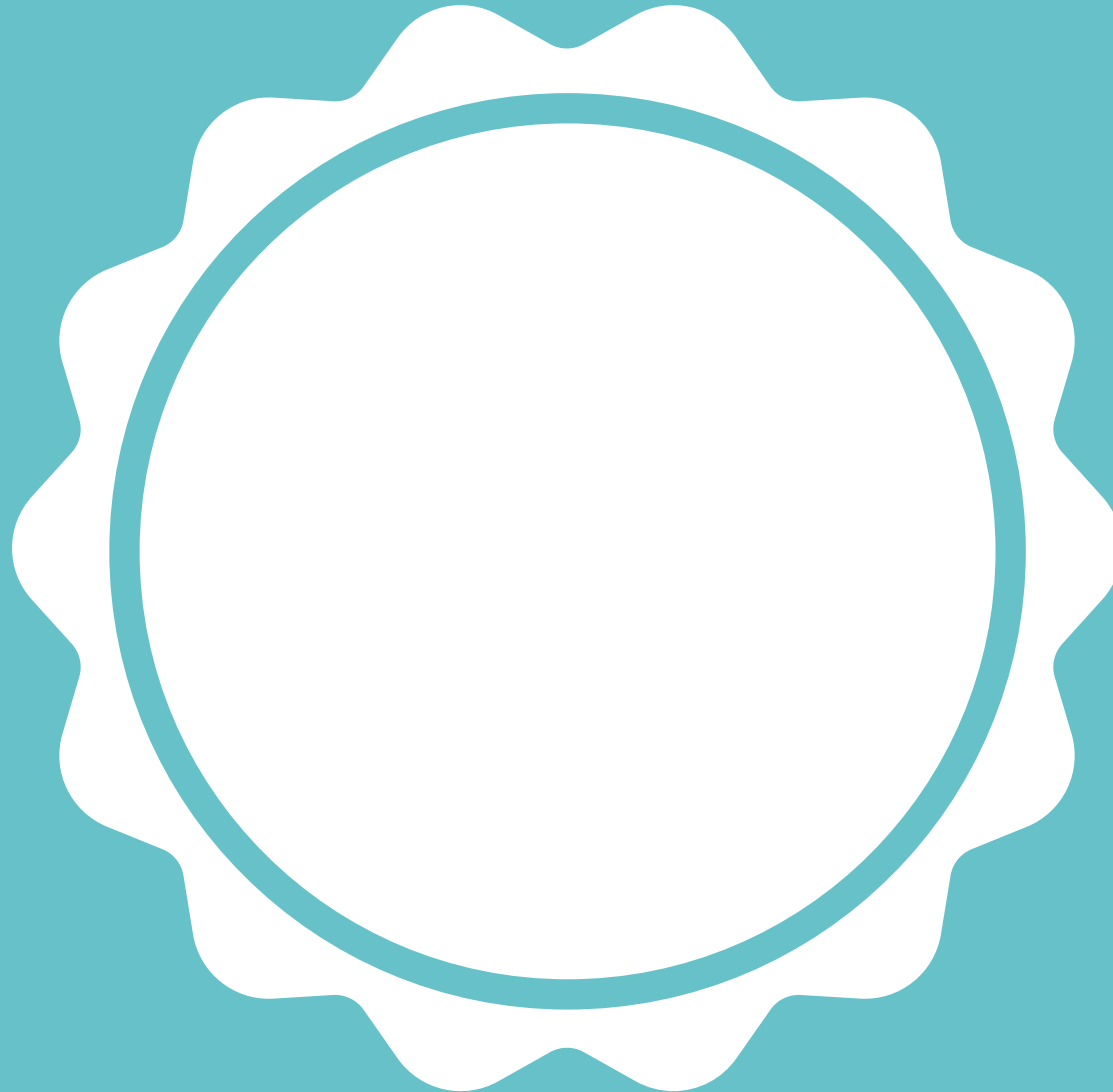

Kwaliteit van Examinering

Wat en Hoe?

Klik
op kleur
voor meer info

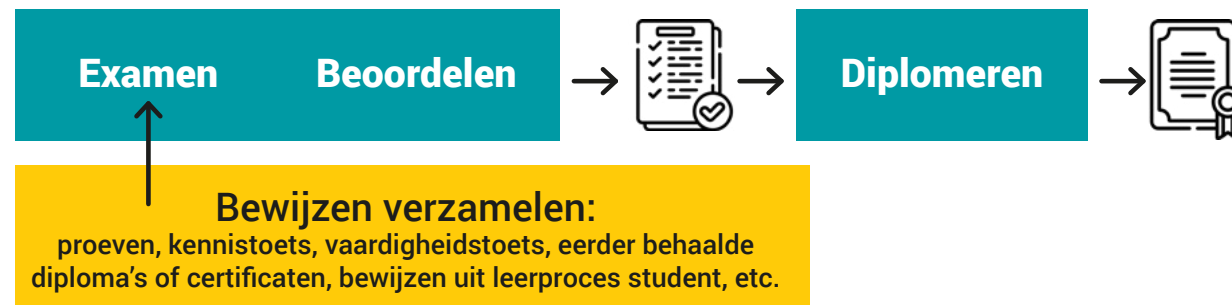

Wat is kwaliteit van examinering?

[Onderzoekskader 2021 van de Inspectie van het Onderwijs](#), kwaliteitsgebied Borging en Afsluiting, BA 2:

De opleiding onderbouwt dat de student voldaan heeft aan de voorwaarden voor het diploma, een certificaat of een instellingsverklaring.

AFSLUITING

Tijdens de opleiding laat een student op meerdere momenten zien of hij/zij de kwalificatie-eisen goed genoeg beheerst op het niveau van de beginnend beroepsbeoefenaar. De resultaten op generieke, beroepsgerichte en keuzedeelexamens vormen het bewijs waarmee de student voorgedragen kan worden voor diplomering.

De examencommissie neemt op basis van deze bewijzen het diplomabesluit. Het is belangrijk dat de (examen)onderdelen die meetellen voor diplomering van goede kwaliteit zijn. Alleen dan kun je de waarde van het diploma garanderen.

Het onderwijsteam is ervoor verantwoordelijk dat de opbouw en inrichting van de afsluiting voldoen aan de eigen vastgestelde kwaliteitseisen.

Deze sluiten aan bij de **visie op het onderwijs** van het team, zo staat in BA 2.

Wat zijn die kwaliteitseisen?

Kwaliteitseisen beschrijven waar de afsluiting van een opleiding (exameninstrumenten, afname, beoordeling) aan moet voldoen om de waarde van een diploma te borgen. We kennen de volgende kwaliteitseisen, die komen uit het Onderzoekskader van de Inspectie:

De examinering is afgestemd op de kwalificatie-eisen voor diplomering. De wijze van afsluiting dekt de kwalificatie-eisen en de eisen gesteld aan de keuzedelen.

De examinering is valide. Dit betekent dat je met de examens ook echt meet wat je wilt meten. Dit betekent dat de toets of de verzameling bewijzen de juiste informatie oplevert om te kunnen bepalen of een student de leerdoelen heeft behaald. Zijn de leerdoelen goed uitgewerkt en vormen ze een goede basis voor de constructie van de toets? Zijn de leerdoelen te herleiden naar de uiteindelijke kwalificaties waar de student naar toe werkt? Is de inhoud van de toets (de vragen, opdrachten, wat de student moet doen) een goede afspiegeling van de leerdoelen? Is de inhoud van de toets van het juiste niveau, passend bij de fase van de opleiding? Past de toetsvorm bij hetgeen je wilt beoordelen?

De bewijzen t.b.v. diplomering worden **onafhankelijk (objectief) beoordeeld**. Begeleiding en beoordeling is idealiter gescheiden.

De bewijzen t.b.v. diplomering worden **deskundig beoordeeld**. Beoordelaars zijn aantoonbaar bewust bekwaam en inhoudelijk terzake kundig.

De examinering is betrouwbaar. Dit betekent dat het oordeel over kennis, kunde en vaardigheid van de student niet op toeval berust, maar consistent is. Bij herhaling onder vergelijkbare omstandigheden blijft het resultaat gelijk. Bij Anders verantwoord laten de bewijslast een consistent patroon zien, waarbij er sprake is van triangulatie: bewijzen zijn beoordeeld door verschillende beoordelaars en leveren voldoende rijkheid aan informatie op om een integraal oordeel te kunnen vellen.

De afnamecondities en beoordelingen zijn voor studenten **gelijkwaardig**.

De examinering is transparant. Dit betekent dat de student en andere betrokkenen volledig en tijdig geïnformeerd zijn over de kwalificatie-eisen en opbouw en inrichting van de afsluiting en diplomering en de daaraan gestelde kwaliteitseisen.

De hierboven beschreven kwaliteitseisen (het wat) delen we landelijk. Hoe een team invulling geeft aan de kwaliteitseisen, bepaalt het team.

Hoe realiseer je kwaliteit?

Kwaliteit van examinering realiseer je als onderwijsteam samen met de examencommissie. Het onderwijsteam **zorgt** voor de kwaliteit van examinering (afsluiting), de examencommissie **borgt** deze kwaliteit. Om als team grip en zicht te krijgen op kwaliteit van de afsluiting en je eigen kwaliteitsafspraken te formuleren kun je onderstaande tabel invullen. Pak de kwaliteitsactiviteitenkaart erbij en kijk wat je al doet. Vul vervolgens aan met concrete activiteiten en gedetailleerde afspraken daar waar er “gaten” vallen. Zo verantwoord je als onderwijsteam meteen je gemaakte keuzes en de kwaliteit van je afsluiting.

N.B. Niet elke cel van elke tabel hoeft gevuld te worden, en niet elke activiteit uit de kwaliteitsactiviteitenkaart hoeft uitgevoerd te worden. Het gaat erom dat je met het geheel aan activiteiten dat je als onderwijsteam formuleert de kwaliteit van je afsluiting kunt verantwoorden.

N.B. De kwaliteitsactiviteitenkaart is bedoeld ter inspiratie en is niet voorschrijvend. Ook is deze niet uitputtend. Vul aan naar aanleiding van de eigen praktijk.

VOORBEELD

DESKUNDIGHEID BEOORDELAARS	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?	We inventariseren deskundigheid van praktijkbeoordelaars middels een gestandaardiseerd formulier.	Alle praktijkbeoordelaars krijgen jaarlijks een online training aangeboden m.b.t. kwalificatie-eisen en verschil begeleiden-beoordelen.	
Wat gaan we doen of kan beter?	Voor 1 januari organiseren Piet en Marie twee kalibratiesessies voor school- én praktijkassessoren		Voor 1 oktober organiseren Hans en Ellen twee intervisiesessies m.b.t. lastige beoordelingssituaties voor school – en praktijkas.

Hoe realiseer je kwaliteit?

AFSTEMMING KWALIFICATIE-EISEN	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			
VALIDITEIT	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			
TRANSPARANTIE	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			

DESKUNDIGHEID BEOORDELAARS	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			
BETROUWBAARHEID	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			
GELIJKWAARDIGHEID	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			

ONAFHANKELIJKHEID BEOORDELING	Voor	Tijdens	Na
Wat doen we al? Wat gaat goed?			
Wat gaan we doen of kan beter?			
AANVULLENDE / EIGEN KWALITEITSEISEN	Voor	Tijdens	Na
Welke aanvullende kwaliteitseisen hanteren we als team?			

Hoe kom je tot kwaliteitsafspraken?

Kwaliteit van examinering realiseer je als onderwijsteam samen met de examencommissie. Het onderwijsteam **zorgt** voor de kwaliteit van examinering (afsluiting), de examencommissie **borgt** deze kwaliteit. Om als team grip en zicht te krijgen op kwaliteit van de afsluiting en je eigen kwaliteitsafspraken te formuleren en vast te leggen kun je onderstaande tabel invullen. Pak de kwaliteitsactiviteitenkaart erbij en kijk wat je al doet. Vul vervolgens aan met concrete activiteiten en gedetailleerde afspraken daar waar er “gaten” vallen. Zo verantwoord je als onderwijsteam meteen je gemaakte keuzes en de kwaliteit van je afsluiting.

N.B. De kwaliteitsactiviteitenkaart is bedoeld ter inspiratie en is niet voorschrijvend. Ook is deze niet uitputtend. Vul aan naar aanleiding van de eigen praktijk.

VOORBEELD

DESKUNDIGHEID BEOORDELAARS	Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?
Hoe zorgen we voor deskundige beoordelaars?	<ul style="list-style-type: none">- Alle praktijkbeoordelaars krijgen jaarlijks, voor de kerstvakantie, een online training aangeboden m.b.t. kwalificatie-eisen en verschil begeleiden-beoordelen. Dit wordt gecoördineerd en gemonitord door de examendeskundige van het team.- BPV-begeleiders vragen elke nieuwe praktijkopleider een gestandaardiseerde deskundigheidsverklaring in te vullen.- Jaarlijks worden twee gemengde kalibratiesessies voor school- en praktijkassessoren georganiseerd.- Jaarlijks worden twee intervisiesessies m.b.t. beoordelingsdilemma's voor school- en praktijkassessoren georganiseerd.

Hoe kom je tot kwaliteitsafspraken?

AFSTEMMING KWALIFICATIE-EISEN	Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?
Hoe zorgen we voor afstemming van onze afsluiting op het kwalificatiedossier en de keuzedelen?	
VALIDITEIT	Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?
Hoe zorgen we ervoor dat de inhoud van onze metingen past bij de inhoud van het kwalificatiedossier en de keuzedelen?	
Hoe zorgen we ervoor dat de vorm van onze metingen past bij het meetdoel?	
TRANSPARANTIE	Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?
Hoe zorgen we dat de student volledig en tijdig is geïnformeerd over de examinering en diploma-eisen?	
Hoe zorgen we ervoor dat overige betrokkenen bij examinering tijdig en volledig geïnformeerd zijn over procedures en werkafspraken?	

DESKUNDIGHEID BEOORDELAARS

Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?

Hoe zorgen we voor deskundige beoordelaars?

BETROUWBAARHEID

Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?

Hoe zorgen we ervoor dat bij herhaling onder vergelijkbare omstandigheden het resultaat gelijk blijft (consistentie)?

Hoe zorgen we ervoor dat toeval in de beoordeling beperkt wordt om tot een betrouwbare beslissing te komen?

- Vanuit welke perspectieven wordt beoordeeld (wie beoordeelt (mee))?
- Hoeveel datapunten zijn er? (verschillende momenten en verschillende instrumenten, methodemix)

GELIJKWAARDIGHEID

Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?

Hoe zorgen we voor gelijkwaardige afnamecondities?

Hoe zorgen we voor gelijkwaardige beoordelingen?

ONAFHANKELIJKHEID BEOORDELING

Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?

Hoe zorgen we voor een onafhankelijke beoordeling?

AANVULLENDE - EIGEN - KWALITEITSEISEN

Kwaliteitsafspraken; wie doet wat en wanneer?

Formuleer hier aanvullende kwaliteitseisen die je als team hanteert en die niet onder één van de bovenstaande kwaliteitscriteria vallen.

Kwaliteitsactiviteitenkaart*

Handen en voeten geven aan kwaliteitseisen bij (anders**) verantwoord

ZORGEN		BORGEN
<p>Vooraf (Plan/Do)</p> <ul style="list-style-type: none"> Visie op onderwijs en afsluiting verwoorden, incl. betrokkenheid werkveld en realisatie balans kennis/houding/vaardigheden Procesbeschrijving: welke processtappen leiden tot afsluiting van de opleiding Examenplan dan wel Ontwikkel- en kwalificatieplan(OKP**) opstellen Bepalen methodenmix (producten versus KD) Formuleren van eisen aan de 'set van bewijzen', b.v. aantal, diversiteit, aard, no-go's bewijzen en beoordelaars etc.** Standaardisering FB-formulieren, ontwikkelgesprekken (format), CGI (format)** Afnamecondities beschrijven en (praktijk)locaties beoordelen op geschiktheid (beoordelaar en opdrachten/werkzaamheden) Kalibratie beoordelaars en coaches Scholing beoordelaars en coaches Werkafspraken formuleren, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> *(bpv)begeleider beoordeelt niet zijn of haar eigen student * ten minste 50% van alle examens wordt beoordeeld door twee beoordelaars * ontwikkelgesprek wordt gevoerd door docent die niet de slb'er van de student is** * ontwikkelgesprek wordt gevoerd door slb'er samen met onafhankelijke vertegenwoordiger uit het werkveld** * portfolioproducten worden gecheckt op authenticiteit** Afstemmen met examencommissie voor advies m.b.t. kwaliteitsborging Student tijdig en volledig informeren 	<p>VALIDITEIT</p> <p>BETROUWBAARHEID</p> <p>AFSTEMMING KWALIFICATIE-EISEN</p>	<p>Vooraf</p> <ul style="list-style-type: none"> Vragen naar de visie van het onderwijsteam op opleiden en afsluiten Besluiten over vrijstellingen In gesprek gaan met het onderwijsteam over visie en afsluiting Opvragen en beoordelen Ontwikkel- en kwalificatieplan a.d.h.v. eigen geformuleerde kwaliteitseisen en BA2** Borgingsactiviteiten formuleren gerelateerd aan de 'eisen aan set van bewijzen** Eventueel aanvullende zorgvuldigheidseisen formuleren Verantwoordingsdocumenten opvragen Bijwonen kalibratiesessies beoordelaars en coaches Bijwonen scholingsbijeenkomsten beoordelaars en coaches Afstemmen met onderwijsteam m.b.t. kwaliteitsborgingsactiviteiten examencommissie Kwaliteit instrumenten beoordelen en vaststellen Steekproeven en bijwoningen plannen Formuleren grens: wanneer is de verantwoording goed genoeg? Wanneer grijp je in, met welke interventie? Vaststellen ontwikkel- en kwalificatieplan** dan wel examenplan
<p>Tijdens (Do)</p> <ul style="list-style-type: none"> Intervisie Feedback/ontwikkelgesprekken voeren met een onafhankelijk beoordelaar uit het werkveld** Afnemen van examens met of door een onafhankelijk beoordelaar Waar mogelijk vier ogen of elkaars studenten beoordelen Bijwonen van examenafnames van andere assessoren Bijwonen van elkaars feedback- en ontwikkelgesprekken** Vaststellers-/afstemmingsoverleg/studentontwikkelbespreking** Kalibratie beoordelaars en coaches Reflectie op uitvoering en werkafspraken Na verificatie: student voordragen voor portfoliobeoordeling** /student voordragen voor diplomering 	<p>TRANSPARANTIE</p> <p>DESKUNDIGE BEOORDELING</p>	<p>Tijdens</p> <ul style="list-style-type: none"> Op proces-niveau borgen; wordt de cyclus doorlopen zoals afgesproken, conform uitvoeringsafspraken Steekproeven afnemen, examens bijwonen Bijwonen ontwikkelgesprekken (check op werkafspraken en correct gebruik formats)** Bijwonen CGI/panelgesprek/zitting beoordelingscommissie (check op werkafspraken en correct gebruik formats)** Bijwonen verificatievergadering Bijwonen intervisie en/of kalibratiesessies Reflectieverslagen op werkafspraken en uitvoering opvragen Portfoliosteekproef** Periodieke examendialoog; examencommissie & team bespreken uitvoering en risico's
<p>Achteraf (Check/Act)</p> <ul style="list-style-type: none"> Evaluëren OKP, geformuleerde eisen, gebruikte formats en uitvoering Formuleren verbetervoorstellen o.b.v. evaluatie Bijstellen producten en procedures Evaluëren deskundigheid assessoren Evaluëren resultaten, signaleren onregelmatigheden Studentevaluaties organiseren Analyseren steekproeven/bijwoningen en formuleren verbeteracties naar aanleiding daarvan Plannen van acties op basis van evaluatie en verbetervoorstellen 	<p>ONAFHANKELIJKE BEOORDELING</p> <p>GELIJKWAARDIGHEID</p>	<p>Achteraf</p> <ul style="list-style-type: none"> Evaluatiebijeenkomst bijwonen Verslagen opvragen en verbetervoorstellen monitoren Interviewen beoordelaars, coaches, studenten Evaluëren met beroepenveld hoe de "kwaliteit" van gediplomeerden is Producten en beoordelingen analyseren Resultaten vaststellen Analyse resultaten en evaluaties en verbetervoorstellen formuleren

* De activiteitenlijst op deze kaart is niet voorschrijvend en niet uitputtend. Gebruik deze ter inspiratie en vul aan.

** Anders verantwoord is een holistische wijze van beoordelen op basis van meerdere bewijsstukken die door diverse personen worden beoordeeld. Hierbij speelt feedback een belangrijke rol. [Klik hier voor meer informatie over 'Anders verantwoord'.](#)

COLOFON

De kwaliteitskaart examinering is tot stand gekomen in samenwerking met:

- » NOVA College
- » Mediacollege Amsterdam
- » Koning Willem I College

www.onderwijsenexaminering.nl